

Čís. 7634.

Labské plavební soudy (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 92 sb. z. a n.).

Majitel voru neručí jako takový za škodu z plavení vorů o sobě, nýbrž jen podle předpisů občanského zákoníka. Nelze tu použítí obdoby § 9 vodního zákona pro Čechy ani obdoby § 34 lesního zákona.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Rv I 604/27.)

Částí odplaveného voru žalované firmy byl poškozen hradlový jez zdýmadla v Roudnici n/L. Žalobě eráru o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Vodní zákon pro Čechy ze dne 28. srpna 1870, čís. 71 z. zák., na který se první soudce odvolává, ustanovuje sice v § 9., že za škodu způsobenou na březích přistáním z nouze ručí majitel lodi nebo vorů bez újmy jeho případného postižního nároku proti jiným osobám, ale první soudce jde příliš daleko, odvozuje z tohoto ustanovení vlastnickou povinnost, ručiti za všech okolností za škody jeho plavidlem při plavbě způsobené. Jest míti na mysli, že jest vodní zákon zákonem speciálním a že tedy nelze jeho předpisy extensivně vykládati. Dále jest na biledni, že bylo ustanovení § 9. do zákona pojato jen z důvodu slušnosti, která vyžaduje, by majitel plavidla, jež ku své záchraně přistálo na místě k tomu nevyhrazeném, za škodu tím způsobenou majiteli břehu dal náhradu. Vždyť, nebýti přistání z nouze, byl by asi utrpěl škodu daleko větší, zejména po případě úplnou zkázu plavidla. V případě, který jest předmětem tohoto sporu, se však má věc docela jinak. Tu nešlo o přistání z nouze, nýbrž škoda byla způsobena nedbalostí lodníků a tím vzniklým roztržením voru, jehož jeden díl bez pána plující pak polámal žalobcův jez. Na tento případ se nehodí zásada § 9 cit. zákona, naopak bylo by přímo proti této zásadě slušnosti, kdyby byl vlastník činěn odpovědným i za takovouto příhodu, která mu nijak neprospěla, ale patrně jen způsobila škodu. Zde se tudíž nevystačí s cit. předpisem vodního zákona, nýbrž povinnost žalované za škodu by mohla býti založena jenom na předpisech všeobecného občanského zákona o zavinění. O důkaz takového zavinění se však žalobce ani nepokusil a jeho žaloba se proto jeví neoprávněnou.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené jen o důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s., není oprávněno. Jde o náhradu škody, způsobené na vodních zařízeních plavbou voru na Labi (§ 2 písm. a) zák. ze dne 25. dubna 1924, čís. 92 sb. z. a n.). Žalující erár opřel svůj nárok o tvrzení, že žalovaná firma byla vlastnící voru, který se při plavbě za noci vinou plavců roztrhl a jehož jedna část plavci opuštěná narazila na hradlový jez a jej poškodila, dále o tvrzení, že žalovaná firma plavila vor bez koncese. Když se však objevilo, že neplavila vor

žalovaná, nýbrž jiná firma pro plavbu vorů koncesovaná svými plavci, snaží se žalující strana udržeti nárok proti žalované vlastníci voru a vyvrátiti její námitku nedostatku pasivní legitimace jednak poukazem na obdobu předpisů vodního zákona pro Čechy ze dne 28. srpna 1870, čís. 71 z. zák. — jak to učinil i soud první stolice, ovšem bez bližšího odůvodnění — jednak poukazem na obdobu § 34 lesního zákona ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. jednak konečně na předpisy říčních řádů policejních a to § 4 výnosu místodržitelství v Praze ze dne 10. února 1854, čís. 6 z. zák. a § 8 min. nař. ze dne 3. března 1894, čís. 39 ř. zák., kde prý jest výslovně řečeno, že za škody způsobené plavbou vorů ručí vlastník voru. Žalující strana odvolává se také na to, že tu jde o škodu způsobenou na zařízeních sloužících k usnadnění a k umožnění poříční plavby, jež vzhledem ke své důležitosti požívají zvýšené ochrany, a že nelze tu použiti výlučně jen předpisů občanského zákona o náhradě škody. Dovolání mohlo by míti jen tehdy úspěch, kdyby opravdu byl závazný předpis, ukládající vlastníku voru jako takovému a nehledě k jeho zavinění ručení za škodu způsobenou plavbou vorů buď vůbec, tedy prostě ručení za výsledek, neb aspoň ručení za vinu podnikatele plavby a jeho plavců. Takového předpisu však není. Že tu nelze použiti obdoby § 9 vodního zákona pro Čechy, který v souhlasu s § 9 říšského zákona ze dne 30. května 1869, čís. 93 ř. z. upravuje docela zvláštní případ, totiž přiměřené odškodnění držitele břehu, byla-li mu způsobena škoda při nouzovém přistání, vyložil již správně odvolací soud. Obdoba § 34 lesního zákona, jenž upravuje ručení podnikatele plavení dříví (ať již volně plaveného nebo svázaného) týče se právě jen podnikatele, jímž žalovaná firma nebyla. Odvolává-li se žalující strana na komentář Peyerův (*»Oesterreichisches Wasserrecht«*) k § 34 lesního zákona, čímž asi míní otištěné tam rozhodnutí ministerstva orby ze dne 23. listopadu 1877, čís. 12.128, činí tak neprávem, neboť, nehledíc k tomu, zda by toto rozhodnutí mělo pro soudy význam, dotýká se vlastníka dříví pro plavení určeného a v inundační oblasti složeného, které by velkou vodou bylo odplaveno a škodu způsobilo, ale jinak také mluví o ručení podnikatele plavby. Předpis § 4 předposlední odstavec výnosu místodržitelství v Praze ze dne 10. února 1854, čís. 6 z. zák. nemá tu významu, protože, nehledíc k tomu, že obsahuje toliko policejní ustanovení pro lodní a vorovou plavbu na Vltavě a na jejích přítocích, a, nehledíc k tomu, zda by mohlo upravit otázku ručení za škodu bez viny, nařizuje jen umístění tabulky na voru s jménem vlastnickým, udávajíc jako účel tohoto předpisu, by hlídač nebo držitelé pobřežních pozemků mohli pro případ škod oznámiti vlastníka voru úřadu. Nijak však neřeší podmínky ručení vlastníka voru za škodu z plavení dříví. Obdobný předpis § 8 min. nařízení ze dne 3. března 1894 čís. 39 ř. zák. o policejním řádu pro plavbu lodí a vorů na Labi obsahuje jen ustanovení o tabulkách se jmény vlastníka a vedoucího voru, neuváděje jejich účele. Naproti tomu však ustanovuje přístavní řád pro plavení dříví po Labi ve vyhlášce místodržitelství v Praze ze dne 30. října 1880 čís. 83 z. zák. v § 11 po předcházející trestní sankci pro nezachování předpisů tohoto řádu doslovně: *»Mimo to jest každý, kdo zavinil nepozorností neb zlovůůlí škodu na stavbách, pobřežních pozemcích, nebo*

na lodích, celým svým jměním z toho práv. Kdy ze škody jest práv majitel voru nebo nájemce plavců při vorech, stanoví obecný zákon občanský.« Ježto tedy ručení za výsledky není vlastníku voru platným předpisem uloženo a, pokud by šlo o ručení za vinu buď si vlastní nebo cizí, žalující strana v tom směru nic netvrdila, byla odvolacím soudem právem žaloba proti vlastníci voru zamítnuta.

Čís. 7635.

Nouzí po rozumu § 154 obč. zák. dlužno rozuměti nedostatek slušné výživy z vlastních prostředků nebo tak nedostatečné prostředky, že nepostačují na slušnou výživu rodičů, takže bez podpory dětí nejsou s to, by ukojili nutné životní potřeby. Zákonnou podmínkou nároku rodičů podle § 154 obč. zák. jest nejen nuznost rodičů, nýbrž i to, zda děti podle svých majetkových a výdělkových poměrů jsou s to, by rodičům přispěly.

Rodiče usmrceného syna nemohou se domáhati náhrady škody podle § 1327 obč. zák., přispíval-li sice syn na domácnost celým výdělkem, za to však byl jimi živen, takže jeho příspěvek na domácnost byl vlastně příspěvkem na vlastní výživu a nikoliv na výživu rodičů. Pro nárok rodičů na náhradu škody (§ 1327 obč. zák.) jsou rozhodny poměry v době úmrtí dítěte a nikoliv poměry, jak by se snad teprve v budoucnu utvářily.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1927, Rv I 623/27.)

Žalobci domáhali se na žalovaném náhrady škody, ježto jejich syn přišel vinou žalovaného o život. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatelé shledávají nesprávné právní posouzení ve výkladu §§ 154 a 91 obč. zák., leč neprávem. Podle § 154 obč. zák. jsou děti povinny, by slušně vyživovaly rodiče, upadnou-li v nouzi. Nouzí po rozumu § 154 obč. zák. dlužno vyrozumívati stav, kde se nedostává postiženým slušné výživy z vlastních prostředků, kde mají rodiče tak málo prostředků, že to nepostačí na slušnou výživu, takže bez podpory svých dětí nejsou s to, by ukojili nutné životní potřeby. Z vlastního přednesení žalujícího informativně slyšeného prvý soud bezvadně zjistil, že výdělek žalobců stačí k jich slušné výživě a i děti v domácnosti jich žijících, takže nouze po rozumu § 154 u nich není. Za tohoto stavu věci jest žaloba opírající se o ustanovení § 154 obč. zák. bezdůvodnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o nárok na náhradu škody, která prý žalobcům vzešla tím, že jejich syn přišel vinou žalovaného o život. Žalobní nárok opřen jest tedy o předpis § 1327 obč. zák., podle něhož musí býti nahrazeno pozůstalým, o jichž výživu usmrcený měl podle zákona pečovati, to, co jim tím ušlo, a o předpis § 154 obč. zák., podle něhož jsou děti povinny, by vy-